

A klaszteralapú akkreditációs eljárásban közreműködő látogató bizottság jelentése

Miskolci Egyetem

Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

MAB-kód: D34

Hantos Elemér Gazdálkodás- és Regionális Tudományok Doktori Iskola

MAB-kód: D37

Irodalomtudományi Doktori Iskola

MAB-kód: D35

A MAB Testülete 2026. április 30-i ülésén hozott alábbi határozatok melléklete:

D34: 2026/4/XII/1 sz.

D37: 2026/4/XII/2 sz.

D35: 2026/4/XII/3 sz.

Tartalomjegyzék

Feladatmeghatározás	3
Látogató Bizottság	3
I. A látogató bizottság akkreditációs javaslatai.....	5
Deák Ferenc Állam-és Jogtudományi Doktori Iskola (D34).....	5
Hantos Elemér Gazdálkodás- és Regionális Tudományi Doktori Iskola (D37).....	6
Irodalomtudományi Doktori Iskola (D35)	7
I.1. Főbb erősségek.....	8
I.2. Fejlesztendő területek	8
Intézményi szintű – doktori iskolák és képzés szempontjából releváns – fejlesztendő területek. 9	
Doktoriiskola-specifikus fejlesztendő területek	11
II. Látogatóbizottsági értékelés.....	12
II.1. Az intézményi doktori képzés általános helyzetképe	12
II.2. ESG-standardok szerinti értékelés	13
ESG 1.1 és 1.10 Minőségbiztosítási politika és rendszeres külső minőségbiztosítás.....	13
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	16
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	17
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése 19	
ESG 1.5 Oktatók	20
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	22
ESG 1.7 Információkezelés.....	24
ESG 1.8 Nyilvános információk.....	25
III. A törzstagok tudományos tevékenysége	28
IV. Mellékletek	32
IV.1 Szójegyzék	32
IV.2 Akkreditációs interjúk menetrendje.....	32
IV.3 Eljárási ütemezés	34
IV.4 Az értékelést támogató dokumentumok	35

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) 70. § (1) bekezdése alapján a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (a továbbiakban: MAB) a felsőoktatásban folyó képzés, tudományos kutatás, művészeti alkotótevékenység minőségének és a felsőoktatási intézmény belső minőségbiztosítási rendszere működésének külső értékelésére létrehozott, független országos szakértői testület, amely e törvényben szabályozott módon szakértőként közreműködik a felsőoktatási intézményekkel kapcsolatos eljárásokban.

Feladatmeghatározás

A felsőoktatási intézmény a MAB-ot szakértőnek kérte fel az alábbi doktori iskolák minőséghitelesítési, akkreditációs eljárásának lefolytatására:

- Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola (D34);
- Hantos Elemér Gazdálkodás- és Regionális Tudományi Doktori Iskola (D37);
- Irodalomtudományi Doktori Iskola (D35);

Az értékelés alapja az Európai Felsőoktatási Térség (EHEA) minőségbiztosítási standardjai és irányelvei (mindenkor hatályos ESG), és célja az érintett doktori iskolák fejlesztéséhez történő szakmai segítségnyújtás. Az akkreditációs eljárás Útmutatója (eljárásrend és önértékelési eszköz) elérhető a MAB honlapján (www.mab.hu).

Az akkreditációs eljárás célja megvizsgálni, hogy a doktori iskolák az ESG szerint tervezik és folytatják tevékenységüket, a felsőoktatási intézmény minőségbiztosítási rendszere szerves egységet alkot-e a doktori iskolák minőségbiztosítási folyamataival. A doktori iskolák folyamatosan nyomon követik-e, értékelik-e a standardoknak való megfelelést, és aktívan közreműködnek-e az értékelések eredményei alapján a megvalósítást segítő intézkedések, folyamatok kidolgozásában (PDCA-ciklus).

Az értékelés retrospektív jellegű, az aktuális és a legutóbbi akkreditációs eljárás között eltelt időtartamot vizsgálja, külön figyelemmel arra, hogy az előző értékelés alapján milyen intézkedések születtek.

A MAB jelen doktori iskolák akkreditációs eljárását az intézményakkreditációs eljárással egyidejűleg bonyolította le. Az intézményakkreditációs jelentésben foglaltakhoz képest a jelentés elsősorban az érintett doktori iskolákra vonatkozó megállapításokat tartalmazza. A doktori iskolákra vonatkozó jelentés az intézményakkreditációs jelentéssel összhangban értelmezendő, figyelemmel arra, hogy az intézményen belül a doktori iskola integráltan működő szervezeti egység.

Látogató Bizottság

A Bizottságot a MAB Doktori Akkreditációs Kollégiuma nevezte ki 2025. június 6-i ülésén, és a következő tagokból áll:

Elnök: Geresdi István egyetemi tanár, Pécsi Tudományegyetem

Alelnök: Krajcsák Zoltán Dezső kutatóprofesszor, minőségbiztosítási szakértő, Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem

Tagok:

Miklósné Zakar Andrea egyetemi docens, Károli Gáspár Református Egyetem

Tóth Bence doktorandusz, Óbudai Egyetem; a Doktoranduszok Országos Szövetségének delegáltja

M A B
MAGYAR FELSŐOKTATÁSI
AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG

*A Doktori Akkreditációs Kollégium Ügy- és Eljárásrendjének
5. sz. melléklete – Klaszteralapú akkreditációs jelentéssablon
Hatályos: 2025. február 14. napjától*

Törzstagi tudományos tevékenységet értékelő szakértők:

Kovács Gábor egyetemi tanár, NKE

Széles Zsuzsanna egyetemi tanár, SOE, METU

Tolcsvai Nagy Gábor professor emeritus, ELTE

Az eljárás koordinátora: Dányi Beatrix MAB-referens

I. A látogató bizottság akkreditációs javaslatai

Deák Ferenc Állam-és Jogtudományi Doktori Iskola (D34)

A MAB Látogató Bizottsága (a továbbiakban: a Bizottság) megállapítja, hogy az ESG standardjai értelmében a Miskolci Egyetemen működő Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola (D34, a továbbiakban DI):

minőségbiztosítási rendszere	<ul style="list-style-type: none">- egységes szerkezetű, az egész DI-re kiterjed- a DI folyamatainak többségére kiterjed- nem egységes szerkezetű, a DI egészére nem terjed ki
minőségbiztosítási és fejlesztési folyamatai	<ul style="list-style-type: none">- tervezettek- részben tervezettek- nem tervezettek
tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárásai	<ul style="list-style-type: none">- rendszerek- változó gyakoriságúak- esetiek
a vezetési folyamatok és a minőségbiztosítási folyamatok közötti kapcsolat	<ul style="list-style-type: none">- erős- kimutatható- gyenge
az oktatás-kutatás menedzsmentje	<ul style="list-style-type: none">- megfelelő- részben megfelelő- nem megfelelő
az oktatás-kutatás iránya az egyetemi és DI stratégiájához	<ul style="list-style-type: none">- illeszkedik- részben illeszkedik- nem illeszkedik
a támogató – pénzügyi, gazdálkodási, informatikai – folyamatok, valamint az infrastruktúra az oktatási és kutatási tevékenységhez	<ul style="list-style-type: none">- kiváló háttérrel biztosít- jó háttérrel biztosít- elégséges háttérrel biztosít- nem biztosít elégséges háttérrel

A Bizottság akkreditációs javaslata – figyelemmel a *Fejlesztendő területek* c. fejezetben foglaltakra:

A Deák Ferenc Állami- és Jogtudományi Doktori Iskola öt évre akkreditálható, monitoreljárással egybekötve.

Hantos Elemér Gazdálkodás- és Regionális Tudományi Doktori Iskola (D37)

A MAB Látogató Bizottsága (a továbbiakban: a Bizottság) megállapítja, hogy az ESG standardjai értelmében a Miskolci Egyetemen működő Hantos Elemér Gazdálkodás- és Regionális Tudományi Doktori Iskola (D37, a továbbiakban DI):

minőségbiztosítási rendszere	<ul style="list-style-type: none">- egységes szerkezetű, az egész DI-re kiterjed- a DI folyamatainak többségére kiterjed- nem egységes szerkezetű, a DI egészére nem terjed ki
minőségbiztosítási és fejlesztési folyamatai	<ul style="list-style-type: none">- tervezettek- részben tervezettek- nem tervezettek
tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárásai	<ul style="list-style-type: none">- rendszerek- változó gyakoriságúak- esetiek
a vezetési folyamatok és a minőségbiztosítási folyamatok közötti kapcsolat	<ul style="list-style-type: none">- erős- kimutatható- gyenge
az oktatás-kutatás menedzsmentje	<ul style="list-style-type: none">- megfelelő- részben megfelelő- nem megfelelő
az oktatás-kutatás iránya az egyetemi és DI stratégiájához	<ul style="list-style-type: none">- illeszkedik- részben illeszkedik- nem illeszkedik
a támogató – pénzügyi, gazdálkodási, informatikai – folyamatok, valamint az infrastruktúra az oktatási és kutatási tevékenységhez	<ul style="list-style-type: none">- kiváló háttérrel biztosít- jó háttérrel biztosít- elégséges háttérrel biztosít- nem biztosít elégséges háttérrel

A Bizottság akkreditációs javaslata – figyelemmel a *Fejlesztendő területek* c. fejezetben foglaltakra:

A Hantos Elemér Gazdálkodás- és Regionális Tudományi Doktori Iskola öt évre akkreditálható, monitoreljárással egybekötve.

Irodalomtudományi Doktori Iskola (D35)

A MAB Látogató Bizottsága (a továbbiakban: a Bizottság) megállapítja, hogy az ESG standardjai értelmében a Miskolci Egyetemen működő Irodalomtudományi Doktori Iskola (D35, a továbbiakban DI):

minőségbiztosítási rendszere	<ul style="list-style-type: none">- egységes szerkezetű, az egész DI-re kiterjed- a DI folyamatainak többségére kiterjed- nem egységes szerkezetű, a DI egészére nem terjed ki
minőségbiztosítási és fejlesztési folyamatai	<ul style="list-style-type: none">- tervezettek- részben tervezettek- nem tervezettek
tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárásai	<ul style="list-style-type: none">- rendszerek- változó gyakoriságúak- esetiek
a vezetési folyamatok és a minőségbiztosítási folyamatok közötti kapcsolat	<ul style="list-style-type: none">- erős- kimutatható- gyenge
az oktatás-kutatás menedzsmentje	<ul style="list-style-type: none">- megfelelő- részben megfelelő- nem megfelelő
az oktatás-kutatás iránya az egyetem és DI stratégiájához	<ul style="list-style-type: none">- illeszkedik- részben illeszkedik- nem illeszkedik
a támogató – pénzügyi, gazdálkodási, informatikai – folyamatok, valamint az infrastruktúra az oktatási és kutatási tevékenységhez	<ul style="list-style-type: none">- kiváló háttérrel biztosít- jó háttérrel biztosít- elégséges háttérrel biztosít- nem biztosít elégséges háttérrel

A Bizottság akkreditációs javaslata – figyelemmel a *Fejlesztendő területek* c. fejezetben foglaltakra:

Az Irodalomtudományi Doktori Iskola öt évre akkreditálható, monitoreljárással egybekötve.

I.1. Főbb erősségek

A MAB célja, hogy az akkreditációs eljárások során tapasztalt jó gyakorlatokra felhívja a doktori képzést folytató intézmények figyelmét. A Bizottság e célból összegyűjtötte azokat a gyakorlatokat, melyeket példaértékűnek talál, s melyekből más doktori iskolák is ötleteket meríthetnek.

- Jó gyakorlatnak számít a számos kifejlesztett minőségbiztosítási kérdőív (az OMHV mellett a témavezetők hallgatók általi értékelése, a hallgatói értékelő lap), amelyeket a Minőségbiztosítási Módszertani Kézikönyv útmutatója tartalmaz és amelyeket a doktori iskolák is alkalmaznak, illetve egyéb mérési módszerek (fókuszcsoportos felmérések) alkalmazása, amelyek jól illeszkednek a doktori iskolák sajátosságaihoz és gyakorlatához.
- A 2024-ben elfogadott HR Stratégia segíti beazonosítani a különböző oktatói és kutatói életpálya modelleket, illetve bevezeti a kulcsemler fogalmát és programját.
- A D37 doktori iskola esetében a doktoranduszok munkájának havi követése jó kiegészítő gyakorlata a féléves beszámolók és értékelések rendszerének.
- Jó gyakorlat lehetőségét vetíti előre az egyetem doktori iskoláinak képzéseire egységesen alkalmazandó „szakfelülvizsgálati sablon”, amelyet az egyetem 2024-ben fogadott el, és amely lehetőséget ad többek között a belső érintettek és külső partnerek véleményének elemzésére, benchmark elemzések és elégedettségi kérdőívek eredményeinek feldolgozására.
- Az ösztöndíjjal honorált hallgatói mentor program kidolgozása és működtetése kiváló lehetőség a külföldi hallgatók támogatására.
- Az intézményi szintű doktori stratégia mint részstratégia hangsúlyossá teszi és kifejezi a doktori képzés szerepét az intézményi tevékenységek között.
- Jó gyakorlatként emelhető ki a doktori iskolák stratégiai térképeinek alkalmazása, amelyek a doktori iskolák működésének irányítását támogatva szemléltetik a főbb stratégiai célokat, fejlesztési irányokat és azok egymáshoz való viszonyát.
- Jó gyakorlatként emelhető ki a TDT összetételének ciklikus, háromévenkénti megújítása, amely a doktori iskola szakmai döntéshozatalában biztosítja a tudományterület fejlődéséhez igazodó, naprakész kompetenciák és szemléletek megjelenését.
- A DI-k a törzstagi állományuk megfelelőségének ellenőrzését az ODT felületen az elvártnál gyakrabban, minden félévben elvégzik.
- Követendő példaként említhető a témavezetői önértékelés intézményi gyakorlata. Az eljárás azon pontja tekinthető különösen előremutatónak, hogy a témavezetői tevékenység célirányos vizsgálatát leválasztja a hagyományos, sokszor általánosító intézményi TÉR értékelésekről, így egy sokkal fókuszáltabb és egyedibb minőségbiztosítási eszközt hoz létre.

I.2. Fejlesztendő területek

Az alábbi ESG-standardok tekintetében a Bizottság fejlesztendő területeket, hiányosságokat állapított meg.

Intézményi szintű – doktori iskolák és képzés szempontjából releváns – fejlesztendő területek

ESG 1.1 és 1.10 A minőségbiztosítási politika és rendszeres külső minőségbiztosítás területén:

- A jelen klaszterbe sorolt doktori iskolák stratégiai céljainak átgondolása szükséges, mert ezek egy része nem levezethető az intézményi stratégiából. Mindhárom doktori iskola mindegyik stratégiai célját illetően feltétlen elvárás a végleges stratégiai célokhoz rendelt indikátorok és célértékek realissá tétele, ahogy az is, hogy mindezek valóban szolgálják az egyes célok elérését, valamint mérhetőek, egzaktak és relevánsak legyenek minden esetben.
- A doktori iskolák klaszteralapú önértékelési dokumentumában foglalt előremutató megállapításokat a doktori iskolák releváns saját szabályozóiba (jellemzően Minőségbiztosítási/Minőségfejlesztési Terveibe) át kell emelni, és azokat nyilvánossá kell tenni.
- Az egyetemi szintű joggyakorlatok követése és a standard minőség érdekében a klaszter doktori iskolái a Működési Szabályzathoz hasonló egységes, logikus szerkezetbe helyezték át és működtették más meghatározó szabályzataikat is (pl. Minőségbiztosítási/Minőségfejlesztési Terv, Képzési Terv).
- Tisztázni szükséges az Egyetem-Kar-DI viszonyrendszert az intézményi működési keretek tekintetében. Ennek során meg kell határozni a DI-k működése kapcsán jelentkező feladatok megvalósításában érintettek feladat-, felelősség és hatásköri viszonyait.
- Az intézményi stratégia és a tudományos stratégia alkotási folyamatába a doktori képzés képviselőinek szélesebb körű bevonódási lehetősége javasolt. A doktori iskola szintű és az intézményi szintű minőségbiztosítási tevékenységek közötti szinergia megteremtésére nagyobb figyelmet szükséges fordítani. Az intézményi szintű jó gyakorlatok beépítése a DI-k minőségbiztosítási tevékenységeibe előremutató fejlesztéseket eredményezne. Ebben az érintettek szerepkörét (intézmény-kar-DI) a jelenleginél pontosabban szükséges definiálni.
- Az egyetem Doktori Stratégiájában megfogalmazott elvek megjelennek a doktori iskolák stratégiai céljai között, ugyanakkor az egyetem doktori iskolái esetében ezek a DI- szintű célok nehezen megfoghatóak, helyenként kidolgozatlanok, illetve gyakran nem célszerű indikátorokhoz kapcsolódnak. A célértékek sokszor önkényesnek tűnnek, nem látszik, hogy konkrét adatokon alapulnának. Az interjúk során kiderült, hogy az oktatók és a témavezetők nem minden esetben voltak tisztában a stratégiai célok megvalósításának módjával, az ehhez szükséges elvégzendő munkával.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és figyelemmel kísérése területén:

- A képzésekkel kapcsolatos jó gyakorlatnak számító mérések eredményei és visszacsatolásai részben megvalósulnak az önértékelésekben is, de nem minden esetben érvényesül a teljes PDCA-ciklus, ezért fontos feladat a visszacsatolások, illetve az intézkedések dokumentálása és nyomon követése.
- A doktori képzés tantárgyi programjainak frissítése az 5 éven belül megjelent szakirodalom feltüntetésével.
- A klaszterbe sorolt doktori iskolák esetében fejlesztendő az 1.2 és 1.9 standardpontokban rögzített folyamatok: a képzési program kialakítása, a külső és belső érintettek bevonása, a

tanulási eredményleírások rögzítése (MKKR 8. szintjének megfelelően), valamint a képzési programok rendszeres felülvizsgálata, értékelése és fejlesztése. Az elhatározott módosításokat és a változtatások megtörténtét az egyes tantárgyakban követhető módon, a doktori iskolák oktatói számára látható módon vezetni kell.

ESG 1.3 A hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés területén:

- A kreditrendszer megtartására vagy kivezetésére, valamint a kontaktórák alkalmazására vonatkozó döntésekben a hallgatói részvétel egységes rendszerének kialakítása.
- Indokolt a doktori ösztöndíjrendszer áttekinthetőségének növelése, a szabályok egyértelműsítése és az információk strukturált közzététele a DI-k és a DÖK honlapján.
- Szükséges a doktoranduszok lemorzsolódásának intézményi szintű, egységes monitorozási rendszerének kialakítása.
- A klaszterbe sorolt doktori iskolák esetében fejlesztendő bizonyos folyamatokkal és követelményekkel kapcsolatos tájékoztatás és visszacsatolás: a doktorandusz egyéni teljesítményének kritériumai, a panaszkezelés és jogorvoslati fórum folyamatai.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képzés odaítélése területén:

- Erősíteni szükséges az intézményi jó gyakorlatok megosztását, illetve minden doktori iskola általi alkalmazását a hallgatók előrehaladásának támogatása, a külső teljesítések elismerése, illetve a folyamatok felülvizsgálata és a vizsgálati eredményeinek visszacsatolása esetében.

ESG 1.5 Az oktatói, témavezetői feltételek biztosítása területén:

- A programvezetők, törzstagok, (társ)témavezetők, titkárok, oktatók esetében nem csupán a kompetenciaelemek rögzítése szükséges, hanem a feladatok és hatáskörök megfogalmazása és szabályzatba emelése is.
- Érdemes az oktatókkal és témavezetőkkel szemben olyan (folytonos és rendszeresen értékelt) követelményeket támasztani, amelyek a doktori képzés szintjéhez illeszkednek, és a lehetőségekhez mérten publikációs vagy más teljesítménytöbbletre ösztönöznek.
- Az 1.5 standard alapján fontos lenne a doktori képzési szinten (is) egységesített, rendszeres oktatásmódszertani és témavezetői továbbképzési rendszer kialakítása (pl. éves workshop, jó gyakorlatokat megosztó fórum, témavezetői műhely), amely strukturált keretet biztosítana a tapasztalatcserének és támogatná az oktatók, kutatók pedagógiai és mentori kompetenciáinak célzott fejlesztését.

ESG 1.6 A tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások területén:

- A külföldi konferenciák finanszírozásának keretrendszere szabályozatlan. A törekvés látszik tanszéki és témavezetői (projektfüggő lehetőségek) szinten, ugyanakkor az intézményi szintű forrásteremtés a doktori képzés magas minőségű működtetéséhez nem biztosított.

ESG 1.7 Az információkezelés területén:

- Indokolt a doktori iskolák céljait az ESG 1.1 és 1.10 standardokat tárgyaló fejezetben rögzítettek alapján újradefiniálni, a célokhoz rögzített indikátorokat és elvárásokat átgondolni, majd mindezek alapján a nyomon követés módját kidolgozni.
- Mindhárom doktori iskolának azonosítania kell a külső érintetteit, értelmeznie kell a velük való stratégiai kapcsolatát, meg kell határoznia a velük megosztani érdemes információk körét, valamint ki kell alakítani az ilyen célú információcsere módjait.
- Az intézményi szintű adatgyűjtési és kezelési eljárásrend gyakorlatában hasznos lenne a doktori képzés specialitására figyelemmel a már kialakult olyan jó gyakorlatok megosztására törekedni intézményen belül, ami elősegítené az e standardponton elvárt kritériumok mind teljesebb körű teljesíthetőségét.
- Az intézményi szintű vezetői döntéselőkészítés támogatásához használt Power BI alkalmazása a DI-k szempontjából is hasznos lenne.

ESG 1.8 Az információk nyilvánossága területén:

- Intézményi szinten egységes arculati elemek és tartalmi minimumkövetelmények szabályozásával fejleszteni szükséges a doktori iskolák honlapjait a doktori képzés vonzóbbá tételére, valamint a naprakész tájékoztatás biztosítása érdekében.

Doktoriiskola-specifikus fejlesztendő területek

ESG 1.1 és 1.10 A minőségbiztosítási politika és rendszeres külső minőségbiztosítás területén:

- A D34 esetében a 2019-ben megfogalmazott javaslatok Minőségbiztosítási/Minőségfejlesztési Tervbe való integrálását el kell végezni, illetve a Tervben felsorolt feladatokhoz felelősöket és felelősségeket kell rögzíteni.
- A D37 esetében a Minőségbiztosítási/Minőségfejlesztési Tervben megfogalmazott célokat harmonizálni kell a DI Működési Szabályzatával.
- A D35 esetében a nyilvánosan elérhető Minőségbiztosítási/Minőségfejlesztési Terve nem felel meg a vele szemben általánosan elvárt alapvető tartalmi elemeknek és minőség szempontoknak. A DI honlapján elérhető 2014. évi önértékelését is aktualizálni szükséges.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és figyelemmel kísérése területén:

- A D34 és D37 doktori iskolák esetében szükséges a nappali és levelezős munkarendű képzés különbségeinek átláthatóbb megjelenítése a Képzési Terv dokumentumban.
- A D34 és a D35 iskolák esetében fontos a külső érintettek bevonásának rendszeresítése és fejlesztendő ennek dokumentálása a képzési programok kialakítása, illetve felülvizsgálata és fejlesztése kapcsán egyaránt.

ESG 1.3 A hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés területén:

- Szükséges a doktori hallgatók lemorzsolódásának és annak okainak intézményi szintű, következetes monitorozását kiépíteni az előrehaladás személyre szabott támogatásának biztosítása érdekében, ezt pedig DI szinten alkalmazni szükséges.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képzítés odaítélése területén:

- A D35 doktori iskola esetében a csökkenő, illetve nagyon alacsony doktorandusz létszám okán cselekvési terv kidolgozása indokolt a hallgatói létszám növelésének érdekében, különös tekintettel arra, hogy a DI országos igényeket is kielégítő képzési programokkal rendelkezik.

ESG 1.5 Az oktatói, témavezetői feltételek biztosítása területén:

- A D35 doktori iskola számára indokolt az oktatói, témavezetői értékelések visszacsatolásainak dokumentálása.

ESG 1.7 Az információkezelés területén:

- A D34 doktori iskolának nyilvánosságra kell hoznia mindezen ESG-standardhoz kapcsolható adatgyűjtéseket, -elemzéseket, eredményeket, és ehhez ki kell alakítania az információmegosztás módját a külső érintettekkel.

ESG 1.8 Az információk nyilvánossága területén:

- D35 és D37 esetében célszerű a doktorandusz-képviselő feltüntetése a hallgatói érdekvérvényesítés biztosítása érdekében a DI honlapján.
- Valamennyi DI számára indokolt a fogadóórák közzététele a vezetőik, adminisztrátorok és doktorandusz-képviselők számára.
- D34 és D37 esetében szükséges a kutatási projektek, pályázatok és ösztöndíjak nyilvános közzététele; D35-nél a nemzetközi beágyazottság bemutatása.
- A D35 doktori iskola nyilvánosságra hozott önértékelését frissíteni kell, illetve gondoskodnia kell ezen ESG-standardhoz való megfelelést elősegítő elemzések, fejlesztések, illetve beszámolók nyilvánosságra hozataláról.

II. Látogatóbizottsági értékelés

II.1. Az intézményi doktori képzés általános helyzetképe

A Miskolci Egyetemen hét doktori iskola működik, amelyek társadalomtudományok (2), bölcsész tudományok (1), műszaki tudományok (3) és természettudományok (1) területén adnak ki doktori fokozatot. A doktori képzésben kétszintű a döntéshozatal. Az EDT meglehetősen széles döntéshozatali jogkörrel rendelkezik, a Tudományági Doktori Tanácsok egy-egy doktori iskola munkáját felügyelik, irányítják.

A doktori képzés struktúrája és működése mélyen betagozódik a kari működési struktúrákba. Az egyetem vezetése változtatni szeretne ezen, és ez a szándék már eddig is konkrét lépésekben nyilvánult meg, pl. a doktori iskolák egységes, jól áttekinthető normatív finanszírozása; az egyetem

minden PhD hallgatója által pályázható hallgatói ösztöndíjak; az oktatók és témavezetők munkájának egységes szemléletű értékelése az egyetem teljesítmény értékelésének rendszerében.

A doktori képzésre jelentkezők jellemzően az egyetemen mesterfokozatot szerzett hallgatók közül kerülnek ki. Nem túl nagy számban, de már megjelentek azok a hallgatók, akik a mesterképzéssel párhuzamosan kezdik el és folytatják a PhD tanulmányaikat. Az egyetem doktori iskoláiba felvett hallgatók fele-harmada SH-s hallgató. Az önértékelésben szereplő számok és a Bizottsági interjúk alapján is látszik, hogy a doktori iskolák többsége esetében már a hallgatói létszám szinten tartása is kihívást jelent.

A klaszteralapú önértékelési dokumentumban rögzítettek alapján a DI-k egyetértének a salzburgi alapelvekben rögzített elvárásokkal, azonban néhány alapelv alkalmazása a gyakorlatban nem megoldott.

A Miskolci Egyetem 2025-ben elfogadta a 2025 – 2030 időszakra szóló Doktori stratégiát. Az ebben megfogalmazott elvek megjelennek a doktori iskolák stratégiai céljai között.

II.2. ESG-standardok szerinti értékelés

Az egyes ESG-standardokat tárgyaló fejezetek végén a Bizottság által megfontolásra ajánlott javaslatok találhatóak. Mérlegelésüket az érintett DI-re bízva a Bizottság, teljesülésüket külön nem vizsgálja.

ESG 1.1 és 1.10 Minőségbiztosítási politika és rendszeres külső minőségbiztosítás

Standardok: *Az intézmények rendelkezzenek publikus és a stratégiai menedzsment részét képező minőségbiztosítási politikával. Ezt a belső érintettek [azaz a hallgatók, az oktatók és a nem oktató személyzet] dolgozzák ki és valósíták meg, megfelelő struktúrák és folyamatok révén, a külső érintettek [felhasználók, munkaadók, partnerek] bevonásával.*

Az intézményeket rendszeres időközönként külső minőségbiztosítás alá kell vetni az ESG szerint.

A DOKTORI KÉPZÉS ESG-ALAPÚ AKKREDITÁCIÓS SZEMPONTJAI	Megfelel	Részlegesen megfelel	Nem felel meg
A DI működési keretei, szakmai autonómiája, hatásköre, felelőssége világosan definiált. Egyértelmű a DI-intézmény döntési és hatásköri viszonya, valamint az intézmény és a DI minőségbiztosítási folyamatainak viszonyrendszere.		D34, D35, D37	
A DI-nek vannak 3-5 éves időtávra vonatkozó rögzített (írott) céljai. A célok egy része a doktori képzés minőségfejlesztésére vonatkozik (minőségcélok). A stratégiát a Doktori Iskola Tanácsa (DIT) és más érintettek megvitatják. A stratégia az érintettek számára hozzáférhető.	D37	D34	D35
A DI céljai kapcsolódnak az intézményi minőségpolitikához és az intézményi (tudományos/doktori) stratégiához.		D34, D35, D37	
A célokhoz kötődnek akciók, indikátorok és célértékek.		D34, D35, D37	
A DI működésének legfontosabb területeit szabályzatok szabályozzák, ezeket rendszeresen aktualizálják. A szabályzatok összhangban vannak a gyakorlattal.	D34	D35, D37	

A DOKTORI KÉPZÉS ESG-ALAPÚ AKKREDITÁCIÓS SZEMPONTJAI	Megfelel	Részlegesen megfelel	Nem felel meg
A DI rendelkezik eljárással arra vonatkozóan, hogy meggyőződhessen a külső helyszínen, kiszervezett tevékenység keretében folytatott képzésről. A szabályzatok összhangban vannak a gyakorlattal.	D34, D35, D37		
A DI alkalmazza az intézmény minőségbiztosítási rendszerét és rendelkezik saját minőségtervvel, valamint azt alkalmazza is.		D34, D35, D37	
A DI rendelkezik külső minőségbiztosítási tanúsítvánnyal.	D34, D35, D37		
Rendszeresen készül értékelés, beszámoló a célok megvalósulásáról. A beszámolót a DIT megvitatja. A beszámolót a DI széles körben hozzáférhetővé teszi, megvitatja.		D34, D35, D37	
A beszámolóhoz intézkedési tervek kapcsolódnak.		D34, D35, D37	

Indoklás

Bár a klaszter doktori iskoláinak autonómiáját, döntési jogköreit, hatásköri viszonyait az egyetem működési gyakorlata biztosítja, ezek a stratégiával és a minőségbiztosítással foglalkozó egyetemi és doktori iskolai szintű szabályozók összehangoltságának hiánya okán nem egyértelműek. Mindhárom doktori iskolával szemben elvárás, hogy az egyetemi szintű *Minőségbiztosítási Módszertani Kézikönyv* és/vagy *Doktori Képzés és Doktori (PhD) Fokozatszerzési Szabályzatban* rögzített szempontokból a fenti viszonyrendszerüket, hatáskörüket, felelősségüket egyértelműen levezessék, és ezeket a Minőségbiztosítási/Minőségfejlesztési Tervükben megjelenítsék. Formálisan a klaszter mindhárom doktori iskolája rendelkezik Minőségbiztosítási Szabályzattal, vagy ezt helyettesíteni hivatott Minőségbiztosítási/Minőségfejlesztési Tervvel.

A Miskolci Egyetem 2025-ben elfogadta a 2025–2030 időszakra szóló Doktori és képzési stratégiát. Az ebben megfogalmazott elvek megjelennek a doktori iskolák stratégiai céljai között, ugyanakkor elsősorban a bölcsész- és társadalomtudományi klaszter doktori iskolái esetében ezek a DI-szintű célok nehezen megfoghatóak, helyenként kidolgozatlanok, illetve gyakran nem célszerű indikátorokhoz kapcsolódnak. Az önértékelésében a doktori iskolák megadják a számukra releváns célokat, amelyekhez néhol indikátorokat és célértékeket is rendelnek, ami azonban nem mutat egységes rendszerszintű gyakorlatot. Az utóbbiak sokszor önkényesnek tűnnek, nem látszik, hogy a döntések konkrét adatokon alapulnának. Ezt a megállapítást alátámasztja, hogy az interjúk során az oktatók és a témavezetők nem minden esetben voltak tisztában a stratégiai célok megvalósításának módjával, az ehhez szükséges elvégzendő munkával. Mindezek a hiányosságok lehetetlenné teszik a PDCA-ciklus alapú minőségfejlesztési elv működtetését is, hiszen, ha a célok megfoghatatlanok, mérhetetlenek, vagy nem reálisak, akkor az ezekre alapozott intézkedések sikerességének mérése, illetve az ezekre alapozott akciótervek sem lehetnek eredményesek.

Létezik intézményi szintű, 2025. évi kiadású *Minőségbiztosítási Módszertani Kézikönyv*, de az a doktori iskolák sajátosságaival, a doktori képzés minőségbiztosítási elemeivel nem foglalkozik. Ugyanakkor szól a doktori iskolák önértékelési feladatairól, ami a D35-ös iskola esetében annak honlapján 2014-

ben frissült utoljára. A D35-ös doktori iskola esetében a DI honlapján e menüpont alatt elérhető szöveg valójában a doktori iskola működésének egyfajta kivonataként értelmezhető, mert hiányoznak belőle olyan az alapvető szerkezeti elemek, amelyek ebben az értelemben nélkülözhetetlenek, pl.: küldetés; a minőségpolitika megvalósításának elvei; a doktori iskola minőségirányítási rendszere és követelményei; illetve az érintettek ilyen jellegű feladatai, hatáskörei. Dokumentumként a weboldalukon szintén ugyanez, a minőségtervként nem értelmezhető anyag jelenik meg.

A D34 esetében a 2019-ben megfogalmazott javaslatok Minőségbiztosítási Tervbe való integrálását el kell végezni, illetve a tervben felsorolt feladatokhoz felelősöket és felelősségeket kell rögzíteni. Minőségbiztosítási/Minőségfejlesztési Tervben megfogalmazott céljai csak a D37-nek vannak, ugyanakkor hiányzik a célok harmonizációja az iskola Működési Szabályzatával (pl., ha a Q1 publikációk 10%-os emelésének célját a jelenlegi publikációs követelmények önmagukban nem támogatják, akkor kérdéses a cél megvalósulása). A D37 Működési Szabályzatának 3. melléklete egy évtizeddel ezelőtti stratégiai célokkal foglalkozik.

Az egyetem doktori iskoláinak klaszteralapú önértékelési dokumentumában összefoglalta az ESG-standardoknak való megfelelést, ugyanakkor az ebben megfogalmazott minőségcélok, stratégiai elképzelések, indikátorok, célértékek stb. alig köszönnek vissza a doktori iskolák saját nyilvános anyagaiban. Ez a dokumentum a doktori iskolák stratégiai céljaihoz intézkedéseket, és azok mérését támogató eljárásokat rögzítenek (15-22. oldal). Javasolt a stratégiai célok mindegyike esetében az egyetemi szintű Doktori Stratégia dokumentumban megfogalmazott elvekhez való kapcsolatot megteremtteni. A stratégiai célokhoz kötött indikátorokat és célértékeket felül kell vizsgálni, mert helyenként nem értelmezhetők, vagy a mérés nem szolgálja az adott cél elérését, például:

- D34: a doktoranduszok támogatására felhasználható összeg szétosztására pályázati rendszert terveznek kialakítani, a mérési indikátora az űrlapok száma. Kérdés, hogy hol jelenik meg ebben a rendszerszemlélet (milyen elvek mentén, kik döntenek, és hogyan történik a hallgatók finanszírozása).
- D35: „Új források bevonása a működésbe és a fejlesztésbe” a pályázati tevékenység intenzitását hivatott növelni. Célértéke: 2 tréning/év (hogyan kell pályázni). Ennél esetleg létezhet olyan hatékonyabb célérték, ami közvetlenebb kapcsolatban áll a szemponttal.
- D37: „Kari PhD hallgatói életpálya modell” stratégiai célnál indikátorként min. 3 publikáció/év elvárás rögzít célként. Kérdés, hogyan illeszkedik ez az elvárás a PhD fokozatszerzési követelményhez, ami nem kizárólag mennyiség szemléletű. „Mentorálás eredményeként a közös publikációk száma”: min. 2. Fontos lenne meghatározni, hogy ez pontosan mire vonatkozik. „Publikációs, kutató műhelyi együttműködések intenzifikálása”: az indikátorok és szereplők egzaktabbá tételére lenne szükség (ki számít „partnernek”, mi számít „együttműködésnek”).

Javasolt a kevesebb stratégiai cél megfogalmazása doktori iskolánként, de azok tükrözzék a cél iránti intézményi elkötelezettséget, és törekedjenek arra, hogy a képzések minőségi javulását szolgálják.

A doktori iskolák rendszeres külső minőségbiztosítási eljárására a Miskolci Egyetem a MAB-ot kéri fel. Mindhárom doktori iskola MAB általi akkreditációval rendelkezik.

Ajánlások (opcionálisan teljesíthető, a DI/képzés minőségbiztosítását fejlesztő észrevételek)

- A D35 esetében a Működési Szabályzat tartalmazza a jelenleg érvényes Képzési Tervet tantárgyi követelményekkel is. Érdemes utóbbiakat a szabályzatból kiemelni, tekintettel ezek elvben gyakori változásaira.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

Standardok: Az intézmények rendelkezzenek folyamatokkal képzési programjaik kialakítására és jóváhagyására. A képzési programokat úgy kell kialakítani, hogy elérjék kitűzött céljait, beleértve az elvárt tanulási eredményeket. A program révén megszerezhető képesítés legyen világosan meghatározott és közölt, utalással a nemzeti képesítési keretrendszer megfelelő szintjére, s ennek révén az Európai Felsőoktatási Térség képesítési keretrendszerére.

Az intézmények folyamatosan kísérik figyelemmel és rendszeres időközönként tekinték át képzési programjaikat, biztosítandó, hogy azok elérjék kitűzött céljait, illetve megfeleljenek a hallgatók és a társadalom igényeinek. Ezen értékelések eredményezzék a programok folyamatos javulását. Az ennek folytán tervezett vagy megtett intézkedéseket minden érdekelt felé közölni kell.

A DOKTORI KÉPZÉS ESG-ALAPÚ AKKREDITÁCIÓS SZEMPONTJAI	Megfelel	Részlegesen megfelel	Nem felel meg
A képzési program kialakítása szabályozott.	D35	D34, D37	
A DI a képzési program kialakításába bevonja a külső és belső érintetteket.		D34, D37, D35	
A képzési program rendelkezik tanulási eredmény leírásokkal az MKKR 8. szintjének megfelelően. A képzésben tudatosan törekednek a tanulási célok megvalósítására.	D37	D34, D35	
Szabályozott az egyes alprogramok felelőssége, hatásköre.	D34, D37, D35		
A DI rendszeresen felülvizsgálja, értékeli és fejleszti a képzési programot. - A fejlesztések hatását rendszeresen nyomon követi. - A felülvizsgálati, értékelési folyamat szabályozott.	D34, D37, D35		
A képzési programok felülvizsgálata, értékelése, fejlesztése a belső és külső érintettek bevonásával történik.	D37	D34, D35	

Indoklás

A Doktori képzés és fokozatszerzési Minőségbiztosítási Szabályzat 1.2. fejezete a képzési programok kidolgozása és fejlesztése kapcsán kiemeli az akadémiai tudásnak, a magas színvonalú tudományos munkavégzésre alkalmas hallgatók képzésének, illetve a hallgatók személyes fejlődésének jelentőségét. A Minőségbiztosítási Szabályzat 3. § (2) szerint az „Egyetem doktori iskoláinak képzési programjainak indítása és felülvizsgálata a szakok értékelésének megfelelően az Akkreditációs Szakfelülvizsgálati útmutató alapján történik”. Új tantárgyaknak a képzési programba történő felvételéről a Tudományági Doktori Tanácsok döntenek. A rendelkezésre álló dokumentumok (önértékelés, egyes iskolák esetében megfogalmazott minőségfejlesztési célok) alátámasztják, hogy a képzési programok kialakítása szabályozott, összhangban vannak az adott tudományterületek hazai és nemzetközi kutatási irányjaival.

A D34 és D37 doktori iskolák nappali és levelező munkarendben is hirdetnek képzést, viszont a mintatanterv szintjén nem látható a munkarendek közötti elkülönülés. Nem egyértelmű tehát, hogy

miben különböznek a munkarendek, csupán a finanszírozási formák elkülönülése jelenik meg konkrétumként. Az interjúk során elhangzott, hogy az órák tömbösítése, vagy az óralátogatás alól való felmentés lehet különbség az oktatásszervezés szintjén, de az órák csoportosításának rugalmassága a nappali munkarend esetében is felmerült az interjúk során. A kontaktórák szervezése (lebonyolításának módja, esetleges tömbösítésről szóló döntés) sok esetben nem átlátható.

Jó gyakorlatnak számít a doktori iskolákban is alkalmazott számos felmérés, a különböző vélemények begyűjtése kérdőívek, vagy fókuszcsoportos lekérdezés formájában. Ezek eredményei és visszacsatolásai részben megvalósulnak az önértékelésben is, de nem minden esetben érvényesül a teljes PDCA-ciklus, ezért javasolt a visszacsatolások, illetve az intézkedések dokumentálása és nyomon követése.

A rendelkezésre álló dokumentumok és az interjúkon elhangzottak alátámasztják, hogy a képzési program kialakításába és fejlesztésébe bevonják a doktori iskola munkatársait és hallgatóit. A *Doktori képzés és fokozatszerzési Minőségbiztosítási Szabályzat* 1.2 (4) szerint a hallgatói és partneri visszajelzéseket tervezett módon kérdőíves felmérések és fókuszcsoportos interjúk keretében végzik. A külső szereplők bevonása a D37 doktori iskola esetében a dokumentumokban, önértékelésben is látható. A D34 és a D35 iskolák esetében a belső érintettek bevonásának eredményei láthatóak a dokumentumokban mind a képzési programok kialakítása, mind pedig a felülvizsgálata és fejlesztése kapcsán, viszont a külső érintettek esetében ez fejlesztendő. Jó irány viszont a „szakfelülvizsgálati sablon”, illetve a „Partnereknek szóló kérdőív” kidolgozása, ezek rendszeres alkalmazása és kiértékelése javasolt.

Az önértékelés szerint a tárgyak tantárgyi programja tartalmazza a tárgy oktatásának célját, a tematikát és a követelményeket és ezek elérhetőek a doktori iskolák honlapjain. A honlap áttekintése után megállapítható, hogy számos tantárgyi program nem tartalmaz friss (5 éven belül megjelent) szakirodalmat, ezért ezek pótlása mindenképpen javasolt. A tantárgyi programok (többnyire) az adott doktori iskola egységes sablonja szerint prezentálják a szükséges tanulási célokat, eredményeket, számonkérési formát és szakirodalmat, de nem mindegyik tartalmazza az évközi tanulmányi követelményeket, illetve nem jellemző az alkalmazott oktatási módszerek feltüntetése.

Ajánlások (opcionálisan teljesíthető, a DI/képzés minőségbiztosítását fejlesztő észrevételek)

- Javasolt a visszacsatolások, illetve az intézkedések dokumentálása és nyomon követése, a folyamatok teljes PDCA-ciklus szerinti érvényesülése érdekében.
- A D34 és a D37 doktori iskolák által alkalmazott tantárgyi program sablonjai hasonlóak, a D35 esetében más a sablon formátuma, megfontolandó a sablonok egységesítése.
- A D37 esetében szükség van egy olyan nyilvánosan elérhető tantervi hálóra, amely a 8 félév tárgyait és kreditjeit egyben tartalmazza, pontosan hogyan áll össze a 240 kredit.
- Javasolt a tantárgyi programok frissítése az 5 éven belül megjelent szakirodalom feltüntetésével.
- Megfontolandó a tantárgyleírások bővítése alkalmazott oktatási módszerek feltüntetésével.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

Standard: *Az intézmények biztosítsák képzési programjaik olyan megvalósítását, amely aktív szerepre ösztönzi a hallgatókat a tanulási folyamat létrehozásában. A hallgatók értékelése tükrözze ezt a megközelítést.*

A DOKTORI KÉPZÉS ESG-ALAPÚ AKKREDITÁCIÓS SZEMPONTJAI	Megfelel	Részlegesen megfelel	Nem felel meg
Rugalmas tanulási útvonalak biztosítása.		D34, D35, D37	
A doktorandusz egyéni teljesítményének kritériumai egyértelműek.	D34, D35, D37		
Létezik mechanizmus az előrehaladás személyre szabott támogatására.		D34, D35, D37	
Létezik mechanizmus a doktorandusz és témavezető közötti kölcsönös elvárások rendszeres egyeztetésére.	D34, D35, D37		
Rendelkeznek eljárásokkal a doktoranduszi panaszok, jogorvoslati ügyek kezelésére. Működik a panaszkezelés, jogorvoslati fórum.		D34, D35, D37	
Mindezen folyamatok értékelése megtörténik-e?	D34, D35, D37		

Indoklás

Az előrehaladás személyre szabott támogatása szempontjából kiemelt jelentőségű az anyagi feltételek és az ösztöndíj-lehetőségek biztosítása. Az állami forrásból finanszírozott ösztöndíjak (pl. Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Program) mellett az Egyetem által nyújtott ösztönzők is meghatározó szerepet töltenek be. Az elmúlt időszakban ezen a területen jelentős átalakítás történt: az Egyetemen több, párhuzamosan elérhető ösztöndíj működik, eltérő célokkal és bemeneti feltételekkel. E konstrukciók elérhetőségének, egymástól való világos elhatárolásának, valamint az összeférhetetlenségi szabályok egyértelmű meghatározásának további fejlesztése indokolt annak érdekében, hogy a doktori hallgatók áttekinthető módon tájékozódhassanak, és megtalálhassák a számukra legmegfelelőbb támogatási formákat. A vonatkozó információk strukturált közzététele célszerűen a doktori iskolák vagy a DÖK honlapján valósítható meg.

A D37 esetében egymásnak ellentmondó álláspontok kerültek bemutatásra arra vonatkozóan, hogy a lemorzsolódás milyen mértékű. Egyetlen doktori iskola esetében sem azonosítható a lemorzsolódás és annak okainak következetes monitorozása, noha ez az előrehaladás személyre szabott támogatásának egyik alapvető feltétele. A monitorozási rendszer kidolgozása ezért indokolt és javasolt.

A jogorvoslathoz és panasztételhez való jog a hallgatókat megilleti, amelynek részletes szabályozását a Hallgatói Követelményrendszer megfelelően tartalmazza. Ugyanakkor megállapítható, hogy a DÖK a jogorvoslati eljárás menetét csak korlátozottan ismeri. Kiemelten fontos, hogy az érdekképviselői szerv megfelelő tájékoztatást tudjon nyújtani a doktori hallgatók számára, beleértve azokat az információs fórumokat is, amelyeket kifejezetten tájékoztatási céllal szervez.

A doktori képzés keretrendszerét meghatározó jogszabályi környezet legfrissebb változásai a jövőben lehetővé teszik a kreditrendszer kivezetését, valamint a kontaktórák számának csökkentését vagy megszüntetését. A rendelkezések intézményi alkalmazásával összefüggésben a D35 program a diszciplína sajátosságaira hivatkozással megfelelően és kellő alapossággal támasztja alá a kontaktórák fenntartásának szükségességét. D34 és D37 esetében azonban a kontaktórák indokoltsága nem tekinthető egyértelműnek: a szakmai ismeretek doktori képzésben történő átadásának igénye nem

magától értetődő, különös tekintettel arra, hogy a doktori hallgatók döntő többsége az Egyetem saját mesterképzéseiről kerül ki. A kreditrendszer megtartására vonatkozó döntés meghozatalába mindhárom doktori iskola esetében célszerű bevonni a hallgatókat a vonatkozó ESG-standardnak való megfelelés érdekében, ahogyan az a képzési program fejlesztése során is megtörtént. A kontaktórák fenntartására irányuló döntés előkészítésébe pedig különösen a D34 és D37 esetében indokolt a hallgatói vélemények bevonása.

Ajánlások (opcionálisan teljesíthető, a DI/képzés minőségbiztosítását fejlesztő észrevételek)

- Valamennyi DI esetében javasolt formalizáltan biztosítani, hogy a hallgatók bekapcsolódjanak a DI működését meghatározó kérdésekkel (pl. kreditrendszer, kontaktórák, publikációs követelmények stb.) kapcsolatos döntésekbe. Mindezt dokumentáltan, az esélyegyenlőség és transzparencia elvének biztosításával szükséges megtenni.
- Indokolt az ösztöndíjrendszer áttekinthetőségét és a kapcsolódó szabályok egyértelműségét tovább fejleszteni, valamint az ösztöndíjlehetőségeket strukturált módon közzétenni a DI vagy a DÖK honlapján.
- Javasolt, hogy a DÖK célzott képzést vagy tájékoztatást kapjon a jogorvoslati és panasztételi eljárások menetéről, annak érdekében, hogy hiteles és pontos információval szolgálhasson a doktori hallgatók számára.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése

Standard: Az intézmények következetesen alkalmazzák a teljes hallgatói életciklust lefedő, előzetesen meghatározott és közzétett szabályzataikat, például a hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése tekintetében.

A DOKTORI KÉPZÉS ESG-ALAPÚ AKKREDITÁCIÓS SZEMPONTJAI	Megfelel	Részlegesen megfelel	Nem felel meg
A felvételi eljárás szabályozott. A felvételi szempontok és az értékelés átlátható és egyértelmű.	D34, D37, D35		
A hallgatók előrehaladása szabályozott, a hallgatók előrehaladását a DI nyomon követi, a szükséges beavatkozásokat megteszi.	D34, D37	D35	
A DI szervezeti keretein kívül folytatott kutatások/teljesítmények elismerésének menete szabályozott, beleértve a kreditbeszámítást.	D34, D35, D37		
A komplex vizsga és a fokozatszerzési eljárás szabályozott, nyilvános és megfelel a jogszabályokban foglaltaknak. A követelmények egyértelműek, objektív értékelésre alkalmasak.	D34, D37, D35		
A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése területek szabályozóit a DI alkalmazza, felülvizsgálja, vizsgálatának eredményeit visszacsatolja.	D34, D37	D35	

Indoklás

Az egyetem a jogszabályi környezethez igazodóan a *Doktori Képzés és Doktori (PhD) Fokozatszerzési Szabályzatában* rögzíti a doktori képzésre történő felvétel szabályait, a felvételi szempontokat és az értékelést. Emellett a doktori iskolák saját Működési Szabályzatai további, az adott doktori iskolára vonatkozó részletszabályokat tartalmaznak a pontozási rendszer, a felvételi nyelvi követelményei és az értékelési szempontok tekintetében is.

Az önértékelésből és az interjúkból kitűnik, hogy a doktori iskolák nyomon követik a hallgatói előrehaladást, egyes iskolák havonta, de mindegyik legalább félévente visszajelzést ad a doktoranduszok számára. Megállapítható azonban, hogy a D35 doktori iskola esetében a hallgatók előrehaladása kapcsán a szükséges beavatkozások beazonosítása kevésbé formalizált tekintettel a nagyon alacsony hallgatói létszámmra. Számos folyamat leginkább informális módon zajlik, a formális ellenőrzés az önértékelés dokumentumban leírtak szerint is csak a komplex vizsga, az abszolutórium megszerzése és a műhelyvita alkalmával valósul meg. A D35 doktori iskola önértékelése tartalmazza azt, hogy a doktorandusz konferencia is egy olyan fórum, amely a legtöbb információ megosztásának helyszínévé, illetve az együtt gondolkodás eseményévé válik.

A D35 doktori iskola esetében az alacsony doktorandusz létszám problémát jelenthet a jövőre nézve, az önértékelés leírja a problémát és feltár néhány okot, de nem látható olyan stratégia, illetve hozzá kapcsolódó cselekvési terv, amely a doktoranduszok létszámának növelését célozná meg. A DI működési stabilitásának fenntartása érdekében javasolt a hallgatói létszámbővítés lehetőségeinek vizsgálata, különös tekintettel arra, hogy a doktori iskola országos igényeket is kielégítő képzési programokkal rendelkezik.

A doktori iskolák szervezeti keretein kívül folytatott kutatások, illetve teljesítmények elismerésének kreditekkel való elismerése megjelenik a doktori iskolák kredittáblázataiban. Az önértékelések alapján a D34 és D35 doktori iskolák doktoranduszai részt vesznek külföldi tapasztalatszerzésen, viszont a D37 doktori iskola az értékelt időszakban nem volt erre példa. Javasolt a doktori iskolán belül a külföldi részképzésben való részvételt támogató folyamatoknak a létrehozása.

Ajánlások (opcionálisan teljesíthető, a DI/képzés minőségbiztosítását fejlesztő észrevételek)

- A D37 doktori iskola esetében javasolt a hallgatók külföldi részképzésben való részvételét támogató folyamatok létrehozása annak érdekében, hogy minél több hallgató vegyen részt az elérhető programokban.
- A D37 esetében a hallgatók számára elérhető egy publikációk pontszámítását segítő táblázat, ami eleve nem vesz figyelembe esetleges társszerzőséget, és a publikációs követelmények alapján az egyes publikációkra adandó pontszámok sem valamilyen automatizmus alapján arányosan osztódnak, hanem társszerzőségi nyilatkozat alapján történik. Érdemes megfontolni a társszerzős közleményekre adható pontszámoknak a társszerzők száma alapján történő, pl. az MTA IX. Osztályában is alkalmazott automatikus arányosítási elvének bevezetését.

ESG 1.5 Oktatók

Standard: *Az intézmények biztosítják, hogy oktatóik megfelelő kompetenciával rendelkezzenek. Alkalmazzanak méltányos és átlátható eljárásokat oktatóik toborzására és továbbképzésére.*

A DOKTORI KÉPZÉS ESG-ALAPÚ AKKREDITÁCIÓS SZEMPONTJAI	Megfelel	Részlegesen megfelel	Nem felel meg
Az intézmény/releváns szervezeti egység rendelkezik humánerőforrás-tervvel a DI oktatói, kutatói színvonalának megtartása, fejlesztése érdekében. A humánerőforrás-terv végrehajtása érdekében tett rendszeres intézkedések azonosíthatók.	D34, D37	D35	
A doktori képzésben résztvevők (programvezető, oktató, témavezető, társtémavezető, mentor, bizottsági tag, titkár stb.) feladata, és e feladatok kompetencia-követelménye szabályozott. A DI az intézményi és/vagy általa szabályozott kompetencia-követelményeket következetesen alkalmazza. A szabályozott követelmények biztosítják a magas színvonalú feladatellátást.		D34, D37, D35	
A DI rendszeresen vizsgálja a DI-ben szerepet vállaló törzstagok, oktatók, kutatók összetételének megfelelőségét (létszámuk, tudományos eredményeik, tevékenységük doktori programokhoz való illeszkedése).	D34, D37, D35		
A DI rendszeresen értékeli a működésében szerepet vállaló oktatók, kutatók tevékenységét. Értékelésének eredményét visszacsatolja az érintettek felé és ezeket a döntéseiben érvényre juttatja. A DI az oktatók, kutatók esetében azonosítja a fejlesztendő kompetenciákat.	D34, D37	D35	
A DI-ben szerepet vállaló oktatók, kutatók oktatásmódszertani, pedagógiai tapasztalat-cseréjének, - fejlesztésének van rendszeres gyakorlata, kerete.	D34, D37	D35	

Indoklás

Az önértékelés szerint a doktori iskolák humán erőforrás tervezése kari szinten valósul meg, és a kari szintű személyi feltételek fejlesztésébe a doktori iskolák vezetőit is bevonják. Az egyetem 2024-ben elfogadott egy HR Stratégiát, amely segíti beazonosítani a különböző oktatói és kutatói életpálya modelleket, illetve bevezeti a kulcsember fogalmát és programját.

Ezeket a szempontokat figyelembe véve a D35 doktori iskola esetében a BTK és MNYI humán erőforrás fejlesztési tervei kulcsfontosságúak. A 2024. szeptember 15-i állapotot tükröző doktori iskolai önértékelés szerint az iskola oktatói háttérét leginkább a MNYI oktatói adják, de az intézet személyi állománya a vizsgált időszakban tovább szűkült. Amennyiben a fokozatot szerző doktoranduszokat potenciális oktatói utánpótlásként veszik számításba a doktori iskolában, akkor a csökkenő, illetve alacsony hallgatói létszám ebben a dimenzióban is problémát okozhat.

A törzstag, programvezető, oktató, témavezető, társtémavezető, titkár kompetenciakövetelményei, illetve feladatai nem minden esetben vannak megfelelő módon szabályozva. A doktori iskolák működési szabályzatai tartalmazzák a törzstagokra, (társ)témavezetőkre és oktatókra vonatkozó szakmai kompetencia- és intézményi kritériumokat, de nem (vagy alig) tartalmazzák a feladatokra vonatkozó konkrét iránymutatásokat és hatásköri leírásokat. Az egyetem *Doktori képzés és doktori (PhD) fokozatszerzés Szabályzata* egyedül a témavezetők feladataira tér ki a 9. § (11) bekezdésében. A programvezető feladatai sem érhetők el egyik szabályzatban sem, a titkári feladatokat a D34 doktori iskola Működési Szabályzata tartalmazza a 9. §-ban. Mindezek figyelembevételével javasolt a

programvezetők, törzstagok, témavezetők, társtémavezetők, titkárok, oktatók esetében nem csupán a kompetenciaelemek rögzítése, hanem a feladatok és hatáskörök megfogalmazása és szabályzatba emelése. Ennek a szabályozásnak a szükségességét az interjúk alkalmával adott válaszok is igazolták.

A Doktori képzés és doktori (PhD) fokozatszerzés Szabályzata 7. § (7) bekezdés c) pontja szerint az EDT „félévente (áprilisban és októberben) ellenőrzi a doktori iskolák működésének a jogszabályokhoz illeszkedő megfelelését, valamint a törzstagok publikációs teljesítményét a nyilvános adatbázisok felhasználásával”. Emellett az önértékelés szerint a doktori iskolák vezetői is végeznek megfelelési vizsgálatokat, és számos jó gyakorlat biztosítja az ellenőrzést és értékelést, például a témavezetők önértékelése, a fókuszcsoporthoz interjúk, a témavezetők hallgatók általi értékelése.

Az önértékelési dokumentum és az interjúk azt is alátámasztják, hogy az oktatók módszertani, idegen nyelvi és pedagógiai továbbképzésének lehetőségei biztosítottak az egyetem által.

A D35 doktori iskola esetében a rendszeres oktatói, témavezetői értékelések visszacsatolásainak dokumentálása, illetve az oktatók oktatásmódszertani, és egyéb kompetencia fejlesztésének kapcsán javasolt a rendszerességre törekvés. A doktori iskola leginkább az oktatók közötti módszertani tapasztalatcserét említi az önértékelésben, illetve egy 2023-ban megvalósult pedagógiai érzékenyítő tréninget, amelyen a doktori iskola összes oktatója részt vett.

A bölcsészet- és társadalomtudományi klaszter doktori iskoláiban mind a témakiírók, de különösen a törzstagok vonatkozásában a témavezetési munkaterhelést illetően jelentős aszimmetriák mutatkoznak. A 387/2012. (XII. 19.) Korm. rendelet 3. § b) pontja alapján a törzstagok mindegyikének vállalnia kell a témavezetői megbízást, amit formálisan a cikluson belüli témakiírás ugyan teljesít, mégis törekedni kell arra, hogy a törzstagok aktív témavezetői tevékenységet folytassanak, és lehetőség szerint a témavezetési terhelés is egyenletesebb legyen a doktori iskolákon belül.

A D37 Működési Szabályzatában rendelkezni kell a témavezetői megfelelés ellenőrzésének módjáról, gyakoriságáról, illetve arról, mi történik meg nem felelés esetén, és milyen feltételek mellett folytatható később mégis a témavezetői munka. A törzstagi követelmény esetében nehezen értelmezhető, hogy „idegen nyelvű tudományos közleményeinek többsége angol nyelvű legyen”, miközben a magyar és angol közlemények arányára vonatkozóan nem tartalmaz elvárást.

Ajánlások (opcionálisan teljesíthető, a DI/képzés minőségbiztosítását fejlesztő észrevételek)

- A D35 doktori iskola kapcsán a BTK és az MNYI számára a humán erőforrás fejlesztési tervben javasolt reflektálnia a doktori iskola oktatói utánpótlás lehetőségeire.
- A D34 esetében érdemes megfontolni, hogy az önértékelésben rögzített elv, miszerint társtémavezető kijelölésére csak különösen indokolt esetben, interdiszciplináris kutatási téma esetén kerülhet sor, hogyan egyeztethető össze a doktori témavezetésben még kezdő, de motivált munkatársak bevonásának és fejlesztésének igényével.

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

Standard: Az intézmények megfelelő finanszírozási forrásokkal rendelkezzenek a tanulási és tanítási tevékenységekhez, valamint biztosítsanak adekvát és könnyen hozzáférhető tanulástámogató feltételeket és hallgatói szolgáltatásokat.

A DOKTORI KÉPZÉS ESG-ALAPÚ AKKREDITÁCIÓS SZEMPONTJAI	Megfelel	Részlegesen megfelel	Nem felel meg
A DI rendelkezik dokumentált eljárásrenddel a doktoranduszok rendszeres igényfelmérésének szabályairól, azt a gyakorlatban alkalmazzák, és gondoskodnak az eredmények ellenőrzéséről.	D34, D35, D37		
A könyvtári állomány (különös tekintettel a tudományterületi Q1, Q2 folyóiratokra) és a nyújtott szolgáltatások köre kellő módon támogatja a DI képzési tevékenységeit, a doktoranduszok igényeit. Azok fejlesztéséről az intézmény gondoskodik.	D34, D35, D37		
A doktori képzéshez igénybe vett infrastrukturális elemek (irodahelyiség, informatikai eszközök, szoftverek, laborok stb.) megfelelő színvonalon, kellő mennyiségben állnak rendelkezésre. Azok fejlesztéséről az intézmény gondoskodik.		D34, D35, D37	
Kellően felkészült és elegendő (nyelveket, de minimum angolul beszélő) személyzet áll rendelkezésre a doktoranduszok adminisztrációs és tanulmányi ügyeinek ellátásához.	D34, D35, D37		
Gondoskodnak a doktoranduszok beilleszkedésének elősegítéséről (különös tekintettel a helyismerettel nem rendelkezők esetén, pl. külföldiek mentorálása).	D34, D35, D37		
Gondoskodnak a doktoranduszok naprakész információellátottságáról, a doktori képzés nyelvein.	D34, D35, D37		
Az intézményi doktorandusz önkormányzat eljárásrendje biztosítja a DI doktoranduszainak érdekképviselést az intézményben. A DI szabályzataiban biztosított a doktoranduszok részvétele az intézményi döntéshozzájárulási és döntéshozzájárulási folyamatokban.	D34, D35, D37		
Az intézmény/DI képes megteremteni a szükséges forrásokat a doktoranduszok kutatási és publikációs tevékenységeinek biztosításához.		D34, D35, D37	

Indoklás

Az infrastrukturális feltételek megfelelő biztosítása az intézmény részéről elengedhetetlen a hatékony kutatási tevékenység támogatásához és a versenyképes működés fenntartásához. Az Egyetem 2024. június 3. és augusztus 1. között felmérést végzett az oktatási infrastruktúra és a hallgatóknak nyújtott szolgáltatások megítéléséről. A válaszok alapján több fejlesztendő terület azonosítható: a parkolóhelyek számának elégtelensége (átlag: 2,7), az egyetemi WiFi és a számítógépes infrastruktúra minősége (átlag: 2,7–2,9), a HÖK/DÖK tevékenységének megítélése (átlag: 3,1–3,2), valamint a büfék kínálatának és árazásának közepes értékelése (átlag: 3,2–3,5). A hallgatók részéről további igények is megfogalmazódtak, így különösen egy angol nyelvű academic writing kurzus bevezetése, egy egységes doktori felület kialakítása, valamint szélesebb körű adatbázis-hozzáférés biztosítása. A fókuszcsoportos vizsgálatok egyik kiemelt megállapítása volt, hogy a hallgatók erőteljesebb támogatást igényelnek a publikációk elkészítésében, amely a doktori előrehaladás egyik lényeges tényezője. E

fejlesztési javaslatok és hallgatói igények pontos megtervezése és megvalósításuk nyomon követése szükséges annak érdekében, hogy az intézmény célzott és hatékony fejlesztéseket hajthasson végre.

A hallgatók kutatási és publikációs tevékenységének támogatásához szükséges anyagi feltételek több aspektusban is megjelennek. Az elmúlt években egyre erőteljesebben kirajzolódik az a tendencia, hogy a kutatási tevékenység elsődlegesen projektalapú, pályázati formában kerül finanszírozásra, nem pedig intézményi forrásokból. A doktori hallgatók számára közvetlenül elérhető kutatási ösztöndíjak korlátozott száma miatt felértékelődik a témavezetők, senior kutatók és kutatócsoportok által elnyerhető, hazai vagy nemzetközi forrásból származó grant típusú támogatások szerepe. A D35 esetében egy kifutó Nemzeti Laboratórium projekt biztosította a további kutatási feladatokat és az ehhez kapcsolódó anyagi támogatást, ugyanakkor annak folytatására vagy pótlására más forrásból jelenleg nem áll rendelkezésre egyértelmű terv.

Valamennyi DI esetében szükséges a pályázati rendszerrel kapcsolatos tájékozottság és a pályázati aktivitás növelése, például az NKKP tekintetében, amely a legnagyobb hazai kutatásfinanszírozási forrás, és amely a doktori hallgatók foglalkoztatásának lehetőségét is megteremtheti.

Ajánlások (opcionálisan teljesíthető, a DI/képzés minőségbiztosítását fejlesztő észrevételek)

- Javasolt, hogy a doktori iskolák aktívan fejlesszék a pályázati lehetőségekről szóló tájékoztatást és ösztönözzék a kutatók pályázati részvételét.
- Javasolt, hogy az Egyetem a felmérésben és fókuszcsoportos vizsgálatokban azonosított infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztési igényeket átfogóan megtervezze és rendszeresen nyomon kövesse a hatékony megvalósítás érdekében.

ESG 1.7 Információkezelés

Standard: Az intézmények gyűjtsenek, elemezzenek és használjanak releváns információkat képzési programjaik és egyéb tevékenységeik irányítására.

A DOKTORI KÉPZÉS ESG-ALAPÚ AKKREDITÁCIÓS SZEMPONTJAI	Megfelel	Részlegesen megfelel	Nem felel meg
A DI vezetése rendszeresen gyűjt információt a DI céljainak nyomon követéséről, a célok megvalósulásáról.		D34, D35, D37	
A DI vezetése rendszeresen gyűjt információt, ezeket elemzi és felhasználja: <ul style="list-style-type: none"> - a felvételigiről (jelentkezés – felvételi – beiratkozás) - a doktori képzéssel, kurzusokkal kapcsolatos elégedettségéről (pl. OMHV-kérdőív, fókuszcsoportos beszélgetések) - a hallgatók előrehaladásáról, lemorzsolódásáról (beiratkozás/passziválás, komplex vizsgára jelentkezők, komplex vizsga, abszolutórium, műhelyvita, védés, fokozatszerzés) - az oktatói, témavezetői tevékenységéről, aktivitásáról (témakiírók és témavezetők értékelése) 	D34, D35	D37	

A DOKTORI KÉPZÉS ESG-ALAPÚ AKKREDITÁCIÓS SZEMPONTJAI	Megfelel	Részlegesen megfelel	Nem felel meg
- a fokozatszerzők elhelyezkedéséről, karrierútjáról, életpályájáról (pl. DPR).			
A DI nyilvánosságra hozza és párbeszédet folytat az elemzés eredményeiről az oktatókkal, témavezetőkkel, doktoranduszokkal, külső érintettekkel.	D37	D35	D34

Indoklás

Az ESG 1.1 standard értékelése során a Bizottság megállapította, hogy a célok sok esetben nem jelennek meg a doktori iskolák szintjén, alig érhetőek tetten saját szabályozóikban, illetve a célok teljesülését mérni hivatott indikátorok és célértékek több esetben ellentmondásosak. Az egyetemi szintű dokumentumok (pl. önértékelés, *ME Doktori Képzési Stratégia*, *ME Minőségbiztosítási Stratégia*) tartalmazzák azokat az intézményi alapokat, fejlesztési célokat, kulturális elemeket, amelyeket a doktori iskoláknak is magukévá kellene tenniük, illetve amelyekből saját működésük jelenlegi és jövőbeli kereteit meg tudnák fogalmazni. E doktori iskola szintű céldefiníció azonban hiányos, ezért a célok mérése is akadályokba ütközik.

Mindezek ellenére a doktori iskolák több olyan folyamatot is működtetnek, amelyek mindezeket a célokat közvetett módon mégis szolgálják. A felvételik eredményeit, a hallgatói elégedettségmérést, a hallgatók előrehaladását, ezek okait részletesen és rendszeresen elemzik. Jó gyakorlatnak tekinthető a kis létszámú doktori képzésekben az OMHV-kérdőív kiegészítése fókuszcsoportos beszélgetésekkel, ahol biztosított az őszinte, mélységi vélemények és hallgatói javaslatok feltárása, az azokon alapuló képzésfejlesztési észrevételek beépítése.

A D35 nyilvánosan elérhető önértékelése 2014-ben frissült utoljára. A D34 weboldalán a célok nyomon követésének eredményeiről, a hallgatók előrehaladásáról, a témavezetők értékeléséről stb. nem hoz nyilvánosságra információt az elérhető dokumentumok alapján, és a klaszteralapú önértékelés is csak azt rögzíti, hogy mindezekkel az információkkal a TDT tagjai, illetve a doktori iskola tagjai, valamint hallgatói ismerkednek meg. E doktori iskolában a TDT rendszeresen kap tájékoztatást a doktori iskolában folyó munkáról, az elért eredményekről, de a stratégiai- és minőségcélok teljesüléséről szóló beszámoló, dokumentum nyilvánosan nem érhető el.

Ajánlások (opcionálisan teljesíthető, a DI/képzés minőségbiztosítását fejlesztő észrevételek)

- Mindhárom doktori iskola rendelkezik a méretéből, regionális jellemzőiből adódó olyan előnyökkel, amelyek egyedülálló értékkel bírnak hazánkban, ezek pedig megjelennek a hallgatói véleményekben is. Már csak ezért is érdemes a visszajelzéseket nemcsak közzétenni, de a doktori iskolák marketingtevékenységének javítása érdekében tudatosan, kreatívan felhasználni weboldalukon a potenciális hallgatók hatékonyabb megszólítása érdekében.

ESG 1.8 Nyilvános információk

Standard: Az intézmények teyenek közzé világos, pontos, objektív, naprakész és könnyen hozzáférhető információkat tevékenységükről, benne képzési programjaikról.

A DOKTORI KÉPZÉS ESG-ALAPÚ AKKREDITÁCIÓS SZEMPONTJAI	Megfelel	Részlegesen megfelel	Nem felel meg
A DI az intézmény honlapjáról elérhető, a DI releváns információinak megjelenítésére alkalmas honlappal rendelkezik.	D34, D35, D37		
A DI honlapjáról kiindulva, a doktori képzés nyelvein nyilvánosan elérhetőek a következő témakörökben az aktuális információk: - a DI tevékenysége (beleértve a DI programjainak, alprogramjainak bemutatását, a DI által preferált témák bemutatását), - a DI képzési programja (beleértve a képzési programok és képzési alprogramok tanterveit és tantárgyi követelményeit, a képzés mérőföldköveinek követelményeit, a doktori fokozatszerzés követelményeit); - a DI szervezete (beleértve a DI programjai, alprogramjai vezetőinek, oktatóinak, témavezetőinek bemutatását, a DI tanácsa tagjait, a doktorandusz önkormányzat érdekképviselő szereplőit); - a DI felvételi követelményei; - a doktori képzés megkezdéséhez, folytatásához és lezárásához kapcsolódó szabályzatok.		D34, D35, D37	
A DI rendszeresen (legalább tanévente egyszer) nyilvános információt nyújt tevékenységének eredményességéről: - képzési tevékenységéről, - oktatási módszereinek értékeléséről, - szolgáltatásai megfelelőségének értékeléséről.		D34, D35, D37	

Indoklás

A doktori iskolák honlapján a programok és kutatási témák közötti eligazodás alapvető feltétele, hogy az érdeklődők számára a témakiírások könnyen elérhetőek legyenek. A D35 esetében szükséges a kutatási témák feltüntetése, akár az ODT oldalra mutató hivatkozás biztosításával.

Az érdekképviselési kapcsolatok elérhetőségének biztosítása érdekében a D37 és D35 esetében célszerű a doktorandusz-képviselő feltüntetése, mivel a képviselő a hallgatói érdekek elsődleges fórumon belüli közvetítője, szerepe kiemelt jelentőségű a hallgatói visszajelzések becsatornázásában és az érdekérvényesítés biztosításában.

Valamennyi doktori iskola vonatkozásában fontos fogadóóra közzététele a doktorandusz-képviselők, a törzstagok és az adminisztrátorok esetében, amely elősegíti a folyamatos elérhetőséget, javítja az információáramlást, és hozzájárul a hallgatói ügyintézés hatékonyságához.

Az oktatási és kutatási tevékenység eredményességéről való átlátható beszámolás lényeges eleme, hogy a doktori iskolák kutatóműhelyeiben zajló kutatási projektek, megvalósított pályázatok és elnyert ösztöndíjak nyilvánosan megismerhetőek legyenek. Ennek érdekében D34 és D37 esetében javasolt ezen információk strukturált közzététele.

A kutatási tevékenység és a szakmai kapcsolatok nemzetközi tudományos életbe való beágyazottsága egy kutatóhely működésének kiemelt jelentőségű eredménye, ezért a D35 esetében indokolt ezen együttműködések és nemzetközi kapcsolatok nyilvános bemutatása. A D35 honlapján továbbá javasolt egy naprakész hírfolyam kialakítása, amelyben rendszeresen megjelennek az aktuális eredmények – így különösen hírek, konferenciaszereplések, védések, műhelyviták és egyéb releváns események. A közzétett információk folyamatos aktualizálása szükséges, amelynek keretében indokolt a 2014-ben készült önértékelés frissítése is, annak érdekében, hogy a doktori iskolák működésének bemutatása tükrözze a jelenlegi állapotot és teljesítményt.

Ajánlások *(opcionálisan teljesíthető, a DI/képzés minőségbiztosítását fejlesztő észrevételek)*

- Javasolt, hogy a D35 tegye közzé a kutatási témákat – akár ODT-hivatkozással – és biztosítsa a doktori iskola tagjainak önéletrajzát vagy ODT-profilját az átláthatóság érdekében.
- Indokolt, hogy a D35 és D37 honlapján egyértelműen szerepeljen a doktorandusz-képviselő, mivel ez elengedhetetlen a hallgatói érdekérvényesítés és kommunikáció biztosításához.
- Javasolt, hogy a D34 és D37 strukturált módon tegyék közzé kutatási projektjeiket, pályázati eredményeiket és ösztöndíjaikat az oktatási-kutatási tevékenység átlátható bemutatására.
- Indokolt, hogy a D35 nyilvánosan ismertesse nemzetközi szakmai kapcsolatait és együttműködéseit, mivel ezek a kutatóhely nemzetközi beágyazottságát tükrözik.
- Célszerű, hogy a D35 honlapján naprakész hírfolyamot működtessen, amely rendszeresen beszámol az aktuális szakmai és kutatási eredményekről.
- A D37 weboldalán egy 2013. évi dokumentum található a fizetendő díjakról, illetménypótlékhoz kötött díjtételekkel, ezt érdemes frissíteni, vagy hatályon kívül helyezni.

III. A törzstagok tudományos tevékenysége

A doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) számú kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) meghatározza a törzstagság kritériumait. A törzstagság egyik alapvető feltétele a 2. § (3) bekezdésének b) pontja értelmében, hogy törzstag az lehet, aki „a doktori iskola tudományágában, illetve annak kutatási területén folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet folytat, amely tudományos tevékenység – ide nem értve a művészeti tevékenységet – a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 3. § (1) bekezdés o) pontjában meghatározott nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis (a továbbiakban: Adatbázis) alapján vizsgálható”.

Az **ESG 1.5 standard** rögzíti, hogy a felsőoktatási intézmények elsődleges felelősséget viselnek oktatóik és így törzstagjaik minőségéért is. Elvárás, hogy rögzítettek legyenek a kompetenciák, tudományos teljesítményre vonatkozó követelmények (a méltányos, világos és átlátható kiválasztási és monitorozási folyamatok megfelelő működtetéséhez). Az intézménynek/doktori iskolá(k)nak rendelkeznie kell erre vonatkozó követelményrendszerrel és folyamatokkal (minimum szabályzati szinten).

Megállapítható, hogy a **Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola** törzstagjai a Kormányrendelet hivatkozott pontjaiban foglaltaknak megfelelően folyamatos, magas szintű tudományos és/vagy művészeti tevékenységet folytatnak.

Az intézményi/doktori iskola szabályzatokban rögzített követelmények alapján biztosított a Kormányrendeletben rögzített követelmény teljesíthetősége/teljesülése: A *Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola Működési Szabályzata* részletesen szabályozza a törzstagokkal szemben támasztott követelményeket. A törzstagi megfelelés szempontjából elvárás az aktuális évet megelőző ötéves időszakra vonatkozó legalább öt tudományos publikáció megléte, amelyek többsége a képzési tervben szereplő témákhoz – elsősorban a törzstag által meghirdetett témákhoz – kapcsolódik.

A törzstagnak emellett meg kell adnia az aktuális évvel bezárólag teljes pályafutása során megjelent tíz, általa legfontosabbnak tartott tudományos publikációját, a) amelyek többsége az MTA IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya (Állam- és Jogtudományi Bizottság) által elfogadott folyóiratban jelent meg; b) legalább kettő idegen nyelvű folyóiratcikk és c) egy monográfia.

Törzstagok:

	Név	DI tudományága(i)	Munkakör
1.	Barta Judit	állam- és jogtudományok	egyetemi tanár
2.	Barzó Tímea	állam- és jogtudományok	egyetemi tanár
3.	Csák Csilla	állam- és jogtudományok	egyetemi tanár
4.	Farkas Ákos	állam- és jogtudományok	egyetemi tanár
5.	Görgényi Ilona	állam- és jogtudományok	professor emerita
6.	Jakab Nóra	állam- és jogtudományok	egyetemi tanár

	Név	DI tudományága(i)	Munkakör
7.	Koncz Ibolya Katalin	állam- és jogtudományok	egyetemi docens
8.	Róth Erika	állam- és jogtudományok	egyetemi tanár
9.	Nagy Zoltán	állam- és jogtudományok	egyetemi tanár
10.	Paulovics Anita	állam- és jogtudományok	egyetemi tanár
11.	Prugberger Tamás	állam- és jogtudományok	professor emeritus
12.	Raisz Anikó	állam- és jogtudományok	egyetemi docens
13.	Nagy Anita	állam- és jogtudományok	egyetemi tanár
14.	Szabó Miklós	állam- és jogtudományok	professor emeritus
15.	Torma András	állam- és jogtudományok	egyetemi tanár
16.	Wopera Zsuzsa	állam- és jogtudományok	egyetemi tanár

Megállapítható, hogy a **Hantos Elemér Gazdálkodás- és Regionális Tudományok Doktori Iskola** törzstagjai a Kormányrendelet hivatkozott pontjaiban foglaltaknak megfelelően folyamatos, magas szintű tudományos és/vagy művészeti tevékenységet folytatnak.

A Doktori Iskola működési szabályzata 4. § (6) pontja részletesen tartalmazza a törzstagokkal szemben támasztott szakmai kritériumokat. A vonatkozó Kormányrendeleten túlmenően is megfogalmazott további kritériumokat, ezek a következők:

1/ a törzstag eddigi tudományos életpályája során teljesítse a fokozatszerzési folyamat követelményeinek kétszeresét,

2/ idegen nyelvű tudományos közleményeinek többsége angol nyelvű legyen.

Mindkét pont arra utal, hogy magasszintű tudományosság és szakmaiság, valamint a szakma idegen nyelven való művelése is követelmény.

3/ legalább egy rangos és minősített folyóiratban megjelent angol nyelvű tudományos közleménnyel rendelkezzen. Nemcsak a hallgatók, hanem a törzstagok esetében is elvárás a magas szinten való kutatás, illetve a kutatás publikálása. Ezzel biztosított a törzstagok állandó jelenléte a saját kutatási területükön.

A publikációknak összhangban kell lenniük a Doktori Iskola kutatási és oktatási profiljával, ezzel biztosítva az összhangot a hallgatók és az oktatók között.

Törzstagok:

	Név	DI tudományága(i)	Munkakör
1.	Balaton Károly	gazdálkodás és szervezéstudományok	professor emeritus
2.	Kincses Áron	regionális tudományok	egyetemi docens
3.	Kovács Levente	gazdálkodás és szervezéstudományok	egyetemi tanár
4.	Kunos István	gazdálkodás és szervezéstudományok	egyetemi docens

	Név	DI tudományága(i)	Munkakör
5.	Musinszki Zoltán	gazdálkodás és szervezéstudományok	egyetemi docens
6.	Nagy Szabolcs	gazdálkodás és szervezéstudományok	egyetemi tanár
7.	Nagy Zoltán	gazdálkodás és szervezéstudományok	egyetemi tanár
8.	Pál Tibor	gazdálkodás és szervezéstudományok	egyetemi tanár
9.	Piskóti István	gazdálkodás és szervezéstudományok	egyetemi tanár
10.	Sikos T. Tamás	regionális tudományok	egyetemi tanár
11.	Tóth Géza	regionális tudományok	egyetemi tanár
12.	Veresné Somosi Mariann	gazdálkodás és szervezéstudományok	egyetemi tanár

Megállapítható, hogy az **Irodalomtudományi Doktori Iskola** törzstagjai a Kormányrendelet hivatkozott pontjaiban foglaltaknak megfelelően folyamatos, magas szintű tudományos és/vagy művészeti tevékenységet folytatnak.

Az Irodalomtudományi Doktori Iskola Működési Szabályzata (8. §) rögzíti a törzstagokkal szemben támasztott szakmai kritériumokat: *„tudományos tevékenysége aktív, folyamatos és dokumentáltan eredményes, vagyis tudományos publikációkban és más szakmai alkotásokban ölt testet. Teljes életművének publikációs listája és tudományometriai adatai elérhetőek és aktuálisak az MTMT adatbázisban. Az MTMT és az ODT adatbázisokban folyamatosan megjelenít tíz általa kiválasztott publikációt: ötöt, amelyeket szakmai pályafutása legfontosabb és legreprezentatívabb eredményének tart, és további ötöt, amelyeket mindenkor az utolsó öt teljes naptári évből választ ki. A tíz publikáció magas presztízsű, aminek a megítéléséhez az MTA I. Osztályának Irodalomtudományi Bizottsága által meghatározott minőségi publikációs kritériumokat kell alapul venni. A publikációk között van idegen nyelvű, lehetőleg külföldön megjelent publikáció is, amivel igazolható, hogy szakterületén magas szintű tudományos tevékenységet folytat, ami a nemzetközi kutatói közösség számára is hozzáférhető. A publikációk független hivatkozásokban is mérhető hatást váltottak ki. A független hivatkozások száma meghaladja az MTA I. Osztályának Irodalomtudományi Bizottsága által az akadémiai doktori pályázók habituszvizsgálatakor mindenkor kötelezően előírt számértéket.”*

Továbbá a doktori iskola Minőségbiztosítási/Minőségfejlesztési Terve (2. pont) rögzíti a témakiírókkal szembeni publikációs elvárásokat (ami értelemszerűen a törzstagokra is vonatkozik): *„A témakiírókkal szemben kiemelt elvárás az aktív kutatói tevékenység: a téma meghirdetését megelőző öt év tudományos közleményeinek mutatói jelentősen haladják meg a DI fokozatszerzéshez előírt publikációs követelményeit.”*

Törzstagok:

	Név	DI tudományága(i)	Munkakör
1.	Kecskeméti Gábor	irodalom- és kultúratudományok	egyetemi tanár
2.	Darab Ágnes	irodalom- és kultúratudományok	egyetemi tanár
3.	Heltai János	irodalom- és kultúratudományok	professor emeritus
4.	Horváth Zita	irodalom- és kultúratudományok	egyetemi tanár

	Név	DI tudományága(i)	Munkakör
5.	Kappanyos András	irodalom- és kultúratudományok	egyetemi tanár
6.	Porkoláb Tibor	irodalom- és kultúratudományok	egyetemi docens
7.	Tasi Réka	irodalom- és kultúratudományok	egyetemi docens

IV. Mellékletek

IV.1 Szójegyzék

- BTK – Bölcsészettudományi Kar
DOK – Doktori Akkreditációs Kollégium (College for Doctoral Accreditation)
DOSZ – Doktoranduszok Országos Szövetsége
EDT – Egyetemi Doktori Tanács
ESG – Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area
FOI – felsőoktatási intézmény
MAB – Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (Hungarian Accreditation Committee)
MNYI – Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
MTMT – Magyar Tudományos Művek Tára
NKKP – Nemzeti Kutatási Kiválósági Program
ODT – Országos Doktori Tanács adatbázisa (doktori.hu)
OMHV – Oktatói munka hallgatói véleményezése kérdőíves módszer
PDCA – Plan-Do-Check-Act ciklus
SH – Stipendium Hungaricum ösztöndíj program

IV.2 Akkreditációs interjúk menetrendje

Időpont	Panel	LB (teljes, DI klaszter) ¹	Beosztás
2025.11.04			
10:00– 10:45	Stratégiai tervezés, vezetés	LB teljes	rektor
			általános rektorhelyettes
			oktatási rektorhelyettes
			gazdasági vezető
Tudományos és Nemzetközi Igazgatóság			
11:00– 11:45	Intézményi szintű minősegbiztosítás	LB teljes	Rektori-Gazdasági Vezetői Hivatal - szakmai titkár
			belső ellenőr
			Minősegbiztosítási Központ vezetője
			Beiskolázási és Oktatásszervezési Igazgatóság
MBB elnök			
12:00– 12:45	Oktatásmenedzsment	LB teljes	Kommunikációs Központ
			Könyvtár, Levéltár, Múzeum
			Üzemeltetési, Sport és Kollégium Igazgatóság
			Pályázati és Projektkoordinációs Központ
			Beiskolázási és Hallgatói Kapcsolatok Osztálya
Tanulmányi osztályvezető			

¹ Jelölések: LB=Látogató Bizottság; LB teljes= intézményakkreditációs és doktori iskola akkreditációt lefolytató bizottságok együtt; DI klaszter=doktori iskolák klaszteralapú értékelését végző bizottság.

Időpont	Panel	LB (teljes, DI klaszter) ¹	Beosztás
			Felnőttképzési Központ
			Informatikai Központ
			Idegennyelvi Oktatási Központ
12:45-13:30 LB ZÁRT MUNKAEBÉD ÉS EGYEZTETÉS			
13:45-14:30	Külső partnerek az oktatásban és K+F+I tevékenységben	LB teljes	Földes Ferenc Gimnázium
			BorsodChem Zrt.
			Spinto Hungária Kft.
			Robert Bosch Power Tool Elektromos Szerszámgyártó Kft.
			Carl Zeiss Digital Innovation Hungary Kft. (Managing director)
			MOL Petrolkémia Zrt. (Szakmai oktatási vezető szakértő)
			Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórház
			FIZITER Bt.
			Miskolci Egressy-Erkel AMI
			MESZEGYI igazgató
			Miskolc MJV kabinetvezető
			BOKIK
14:45-15:30	Doktorandusz érdekképviselő, önkormányzat	DI klaszter LB-k	ME-DÖK elnökség (alelnökök)
			Egyetemi Doktori Tanácsba delegált érdekképviselő
			DI Tudományterületi Doktori Tanácsokba delegált érdekképviselők (D34; D38; D39; D41)
15:45-16:30	Doktorandusz Fórum	DI bölcsész-társadalom LB	Magyar és külföldi hallgatók egyaránt. A fórum egy része angol nyelven zajlik.
16:30-17:00 LB ZÁRT EGYEZTETÉS			
2025.11.05			
9:00-9:45	Intézményi tudományos tevékenység, stratégia	DI klaszter LB-k	általános és tudományos rektorhelyettes
			Egyetemi Doktori Tanács, elnök
			Tudományos és Nemzetközi Igazgatóság, igazgató
			Pályázati és Projektkoordinációs Központ képviselője
			Tudományos Tanács képviselője
10:00-10:45	Tudományos tevékenységek támogatása, tudományos tevékenység minőségbiztosítása	DI klaszter LB-k	Tudományos és Nemzetközi Igazgatóság munkatársa
			Etikai Bizottság képviselője
			Egyetem Tudományos Diákköri Tanácsa képviselője
			Szakkollégiumok képviselője
			Releváns kutatócsoportok, laborok képviselői - Geotechnikai Talajvizsgáló Laborcsoport, Víz- és Környezetgazdálkodási Intézet; Komplex Logisztikai Laboratórium, Logisztikai Intézet; 3D Labor, Fémtani, Képlékenyalakítási és Nanotechnológiai Intézet
11:00-12:00	Doktori iskolák vezetése, működése	DI bölcsész-társadalom LB	DI-vezető D34 (Deák)
			DI-vezető D37 (Hantos)
			DI-vezető D35 (Irodalom)

Időpont	Panel	LB (teljes, DI klaszter) ¹	Beosztás
			DI törzstagok: 2-2 fő/DI (D34, D37, D35)
12:15-13:00 LB ZÁRT MUNKAEBÉD ÉS EGYEZTETÉS			
13:00-13:45	Doktori iskolák operatív működtetése	DI bölcsész-társadalom LB	DI-adminisztrátora/titkára; hallgatói és oktatási ügyekért felelős munkatárs; külföldi hallgatókat támogató egység
14:00-14:45	Doktori iskola programvezetői panel	DI bölcsész-társadalom LB	Doktori iskolánként kb. 2 fő programvezető (akik még más doktori panelben nem vettek részt).
15:00-15:45	Doktori iskola oktatói panel	DI bölcsész-társadalom LB	Doktori iskolánként kb. 2-3 fő doktori kurzus oktató (nem törzstagok, akik még más doktori panelben nem vettek részt).
16:00-16:45	Doktori iskola témavezetői panel	DI bölcsész-társadalom LB	Doktori iskolánként kb. 2-3 fő doktori témavezető (nem törzstagok, akik még más doktori panelben nem vettek részt).
16:45-17:30 - LB ZÁRT EGYEZTETÉS			
2025.11.06			
14:30-15:00 - LB ZÁRT EGYEZTETÉS			
15:00-15:30 - ZÁRÓ ÉRTEKEZLET			

IV.3 Eljárási ütemezés

Szerződéskötés	2025. július 02.
MAB-os klaszter önértékelés benyújtása a TIR2 rendszerben	2025. szeptember 15.
Klaszter önértékelés és nyilvános felületek formai ellenőrzése, hiánypótlás	2025. szeptember 16. - október 1. 2025. október 1-16.
Bizottság megválasztása	2025. június 6.
Bizottsági felkészítő tréning időpontja	2025. szeptember 30., október 01., október 02.
Bizottsági alakuló ülés időpontja	2025. október 16.
1. bizottsági munkaiülés időpontja	2025. november 03.
Helyszíni látogatás időpontja	2025. november 4-6.
2. bizottsági munkaiülés időpontja	2025. november 20.
Jelentésírás	2025. november 7. - 2026. március 15.
Törzstagi tudományos tevékenység értékelések készítése	2026. január-február
DOK elővéleményezés	2026. március 16. - április 02.
Jelentéstervezet megküldése a FOI-nak korrektúrára	2026. április 02-09.
Jelentéstervezet jóváhagyása a DOK által	2026. április 17.
MAB Testület döntés- és határozathozatal az érintett doktori iskolák akkreditációjáról	2026. április 30.

IV.4 Az értékelést támogató dokumentumok

Klaszter önértékelési eszköz (2025. szeptember 15.)

Kiegészítő információ és/vagy dokumentumok, amelyeket a Látogató Bizottság kért megküldésre a doktori iskoláktól, az akkreditációs interjúkat megelőzően vagy követően:

- Felvételi jegyzőkönyvek - 1-1 példa magyar és külföldi felvételizőről a Bölcsész-Társadalomklaszterbe tartozó doktori iskolák esetében.
- Irodalomtudományi Doktori Iskola 2014. évnél frissebb önértékelési dokumentumai.
- Szakfelülvizsgálati jegyzőkönyvek minden doktori iskola esetében.

Egyéb információforrás:

- intézményi honlapszerkezet
- MTMT-adatbázis
- ODT-adatbázis